

ikke blot for den tabende Part, men — blandt andet fordi Højesteretsdommene har deres store Betydning som Præjudikater — ogsaa for Retstilstanden i Almindelighed.

Af stor Vægt maa efter Rettens Mening ogsaa følgende Betragtninger være: Ved Benyttelsen af Retsplejen er det ikke blot af Betydning, at den er let tilgængelig for alle, men ogsaa, at den ikke misbruges til Skade for alle Parter, og dette gælder særlig for Procedure gennem flere Instanser. Efter Retsplejelovens Tankegang maa en betryggende Behandling i 1ste Instans danne den naturlige Afslutning for en stor Mængde Sager, navnlig saadanne, hvis Afgørelse væsentlig beror paa Sagens behørig Oplysning og Bevisbedømmelsen, og det er, forinden Anke iværksættes, overhovedet af Betydning, at Udsigten til at opnaa et andet Resultat overvejes med tilstrækkelig Kritik. Det maa befrygtes, at hvis Adgangen til at føre Sager for Højesteret udvides, vil Beslutningen om Anke ofte komme til at bero paa mindre kyndige og erfarne Raad, og ofte vil den tabende Part og hans Sagfører ikke med tilstrækkelig Uheldethed se den Vanskelighed eller Umulighed, der er for at faa Dommen forandret. Det synes allerede at fremgaa af Beskaffenheden af de Sager, der nu undertiden føres frem til Højesteret, at en større Udvidelse af Ankesagernes Antal ikke er paakrævet, men langt snarere maa antages at ville være formaalsløs, og det behøver neppe at paapeges, hvorledes Paaanke af saadanne Sager ikke blot er til Skade for Parten selv, men ogsaa til Chikane for Modparten, til Forhaling af dennes Retsnydelse og til Bekostning for Samfundet.

Det kan endvidere nævnes, at da Antallet af procederende Højesterets-sagførere nu er ca. 35, og da Lysten til at prøve for Højesteret og Evnen til at bestaa Prøven ingenlunde synes at være i Aftagende, er Befolkningens Krav paa Adgang til Sagførershjælp for Højesteret formentlig ogsaa behørig betrygget ved den nuværende Ordning. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at det formentlig følger af Sagens Natur, at Folk i Almindelighed kun i ringe Grad er i Stand til at bedømme, om den Sagfører, de vil betro deres Sag for Højesteret, ogsaa er i Besiddelse af de særlige Evner, der kræves hertil. Endvidere skal det nævnes, at da man, som bemærket, maa befrygte, at Ankesagernes Antal vil blive væsentlig forøget, hvis man giver alle Landsretssagførere Adgang til at procedere for Højesteret, vil en Gennemførelse af Mindretalsforlaget ogsaa let føre til, at man maa skride til en Omorganisation af Retten, saaledes at den kan deles i flere Afdelinger. I denne Forbindelse skal Opmærksomheden henledes paa de uheldige Arbejdsforhold, hvorunder den norske Højesteret har lidt og formentlig endnu lider. Skønt den norske Højesteret arbejder i alt Fald i to Afdelinger, var Antallet af borgerlige Sager, der henstod som upaa-dømte ved Retten, ved Udgangen af Aaret 1924 vokset til 1 229, hvad der vistnok svarer til et Par Aars Arbejde, og for at begrænse Ankesagernes Antal blev derefter Ankesummen for Højesterets Vedkommende i 1925 forhøjet til 5 000 Kr. Dette omtales her, fordi det efter vor Mening neppe kan betvivles, at de nævnte uheldige Arbejdsforhold om end ikke alene saa dog *blandt andet* staar i nogen Forbindelse med, at der i Norge findes et meget betydeligt Antal Højesteretssagførere — i 1926 saaledes 281 i Oslo.

Overfor de Hensyn til Retssikkerheden og til Samfundet i Almindelighed, der ligger til Grund for det Standpunkt, som Højesteret saaledes mener at maatte indtage, vejer efter Rettens Skøn kun lidt de Betragtninger, der offentligt er anført til Begrundelse af Forslaget, blandt andet kan Hensynet til den Interesse, som Landsretssagførerne har i at kunne procedere for Højesteret uden Aflæggelse af Prøve, og Hensynet til, at der ved Gennemførelsen af Mindretallets Forslag muligvis vil kunne opnaas en billigere Sagførershjælp, kun veje lidt. Og dette sidste saa meget mindre, som det vistnok er meget problematisk, om Sagførershjælpen ved en Ordning som den foreslaaede vil blive billigere end nu.

Sluttelig bemærkes, at de ovenanførte Betragtninger ogsaa rammer Mindretallets subsidiære Forslag om, at den Landsretssagfører, som personlig har udført en Sag for Landsretten, har Ret til at møde i Sagen for Højesteret, og herpaa bødes ingenlunde derved, at det i Forslaget er stillet som en Betingelse, at vedkommende Sagfører skal have haft Beskikkelse i et vist Antal Aar.

R. Gram.